

EL LLENGUATGE

L'endemà

10/X/1976

Legint obres narratives, memòries, llibres de viatges, etc., l'acció dels quals té lloc durant períodes de diversos dies consecutius, ens sorprèn, sovint, que l'autor, per indicar el pas d'un dia en el transcurs dels episodis que ens conta, no hagi trobat altra cosa que l'hibrida expressió «el dia següent». N'hi ha, efectivament, que després d'explicar-nos el que va passar un dia determinat, no vacil·len, reiteradament, a fer-nos tot seguit el relat d'allò que s'esdevingué «el dia següent».

I el fet és que en català disposem d'un mot específic per a indicar aquest dia que segueix immediatament aquell de què hom parla. Diem que és l'endemà. Diem, per exemple, que es casen el dia vint i l'endemà se'n va de viatge o bé que allò no va passar tal dia sinó l'endemà. L'endemà té una forma secundària, el sendemà, de valor més aviat dialectal i, a més, ha permès la creació de les expressions l'endemà passat (el dia que segueix immediatament l'endemà) i l'endemà passat l'altre (el dia que segueix l'endemà passat).

Podem arribar a admetre, doncs, que en la narració d'uns fets o episodis que transcorren durant molts dies successius, trobem de tant en tant l'expressió «el dia següent» a fi d'evitar la repetició excessiva de l'endemà. Però ja no resulta tolerable que aquesta mateixa narració aparegui esmaltada de «dies següents» i l'endemà hi hagi estat sistemàticament omès i ignorat.

- ALBERT JANE